

SAMOUPRAVA

Glasilo Županske zveze v Ljubljani

Izhaja vsakega 1. in 15. v mesecu.
Letna naročnina znaša za občine Din 100.—,
za vse ostale Din 40.—.

Uredništvo in uprava se nahajata v prostorih županske
zveze v Ljubljani, mestno načelstvo.
Rokopisi se ne vračajo. Telefon štev. 30-22.

LETO II.

LJUBLJANA, DNE 15. APRILA 1934.

STEV. 8.

VSEBINA: Leopold Grošelj, konc. priprav.: Prometni davek in izplačevanje računov pri samoupravnih blagajnah. —
Dr. V. K.: O sorodstvu in svaštvu. — Vprašanja in odgovori. — Iz županske zveze.

Leopold Grošelj, konceptni priprav.

Prometni davek in izplačevanje računov pri samoupravnih blagajnah

(Konec)

S tem smo ugotovili, da zakon o skupnem davku na poslovni promet zadeva v splošnem le promet s promičninami, da pa ima izjemoma tudi nekaj določb o storitvah nekaterih obrtnikov, katerim se ne sme pri samoupravnih in državnih blagajnah nič več odlegovati promelnega davka. Cilirani zakon pa je poleg tega uvedel še neko posebnost, ki v prvi vrsti zadeva občine. Pri občinskih oblastih se mora namreč ob predaji živinskega polnega lista, ko se zahteva dovoljenje za zakol, plačati skupni prometni davek v višini 3% od krajevno uogotovljene tržne cene za živo živino. To je edini primer, kjer občine pobirajo skupni prometni davek, kajli inace se ta davek plača le pri uvozu v našo državo, ali pa pri producentu.

Razpravljali nam je tudi o primeru, kjer se nam je ozirali na določbe obeh že ciliranih zakonov istočasno. N. pr. mehaniku naročim, da naj moj avtomobil očisti, pregleda in eventualno slabo pritrjene vijake pričvrsti ter da naj montira nova kolesa. Pri občinski blagajni se bo mehaniku odtegnil 2% splošni prometni davek le od odškodnine za izvršeno čiščenje in montažo, ne bo se pa pobralo promelnega davka za izvršeno dobavo novih koles. Razlaga je povsem enostavna, kajli opraviti imamo najprej s storitvami obrtnika, za kar veljajo določbe zakona o poslovnem davku iz leta 1922, potem pa tudi z dobavo novih avtomobilskih delov, kjer prihajajo v poštev določbe zakona o skupnem promelnem davku. Iz tarife pod zap. št. 791 je namreč razvidno, da je bil za nove avtomobilске dele pri uvozu v našo državo že plačan 3% skupni prometni davek, iz česar sledi, da je ves nadaljni promet s temi novimi avtomobilskimi deli že obsežen v plačanem skupnem promelnem davku. Vsled tega mehaniku, ki nam je obenem s čiščenjem avtomobila dobavil tudi nova kolesa, ne moremo za ta kolesa zaračunati nikakega promelnega davka.

Iz enakega razloga ne bo obrtnik plačal promelnega davka za nove dele, ki jih je ustavil v pokvarjen pisalni stroj, pač pa se mu bo pobral 2% splošni prometni davek od odškodnine za izvršeno delo.

Kjerkoli je torej združeno delo obrtnika z dobavo stvari, za katere je v tarifi predvidena stopnja skupnega promelnega davka, bo obrtnik plačal 2% splošni davek le od odškodnine za svoje delo, ne pa tudi od kupnine za dobavljene predmete, ki jih ni nič predelaval.

Mogoče je seveda, da je delo obrtnika združeno z dobavo predmetov, za katere v tarifi ni predvidena stopnja skupnega davka, odnosno ti predmeti sploh niso imenovani v tarifi. V tem primeru pa mora plačati obrtnik 2% splošni prometni davek ne samo od odškodnine za svoje delo, temveč tudi od vrednosti dobavljenih predmetov.

Ogledati si moramo pa še sledeči primer. V tovarni se pokvari stroj in potreben je nov sestavni del. Dobavitelj pa nima enakega sestavnega dela, temveč ima v

zalogi sestavni del, ki je vsaj sličen iskanemu. S potrebno obdelavo pa spremeni ta v zalogi se nahajajoči del tako, da ga vendar lahko montira v stroj. Tu bi morda kdo trdil, da naj plača dobavitelj 2% splošni prometni davek le od odškodnine za svoje delo, ne pa tudi od vrednosti za dobavljeni sestavni del (za sestavni del je bil namreč že plačan v tovarni skupni prometni davek). Ta postopek pa bi bil nepravilen, kajli dobavitelj mora plačati pri državni ali samoupravni blagajni 2% splošni prometni davek od celega računa, t. j. od odškodnine za svoje delo, kakor tudi od vrednosti dobavljenega novega dela. Zakon namreč pravi, da je vsled predelovanja, obdelovanja nekega predmeta, za katerega je bil sicer že plačan skupni prometni davek, nastal nov davčni objekt, za katerega še ni bil plačan prometni davek.

S tem smo v glavnem spoznali določbe zakona o skupnem promelnem davku, v kolikor so važne za blagajnika pri posameznih občinah. V podkrepitev in lažje uporabljanje že ciliranega zakona bi bilo še primerno spoznati postopek v nekaterih praktičnih primerih.

Podjelnik zgradi občini hišo. Pri izplačilu fakture je odtegnili od celega zneska 2% splošni prometni davek. Razlog: V tarifi skupnega davka ni imenovana tudi »hiša«, torej ne podleže skupnemu promelnemu davku, temveč le 2% splošnemu promelnemu davku. — Isto velja n. pr. tudi za zgrajeni betonski most.

Za dobavljene pisarniške potrebščine se ne odtegne nikakega promelnega davka. Razlog: V tarifi skupnega promelnega davka je pod zap. št. 548 razvidno, da je za pisarniške potrebščine že plačan skupni prometni davek.

Prav tako ni plačali promelnega davka za dobavljeno žico, cin, železo itd., kajli za vse te predmete se plača že skupni prometni davek. Če pa klepar popravi žlebove, jih zacini in uredi, mora pri tem trošiti tudi cin. Pri občinski blagajni plača klepar 2% splošni prometni davek od celega računa, kajli on ni samo dobavil cina, temveč ga je istočasno predelal tako, da je po določbah zakona nastal nov davčni objekt, za katerega še ni bil plačan prometni davek.

Ključavničar popravi ključavnico. Pri tem ni dobavil ničesar, temveč je računal samo svoje delo. Ker gre za »čisto storitev« po določbah zakona o davku na poslovni promet, mora plačati od vse odškodnine 2% splošni prometni davek. Če pa ključavničar napravi novo ključavnico, ključ, potem se mu ne odtegne nikakega promelnega davka, kajli tarifa skupnega davka določa za te proizvode skupni prometni davek v višini 3-4%, ki ga pa plača ključavničarsko podjetje direktno davčni upravi. Samoupravne blagajne odvajajo namreč le splošni prometni davek.

Čevljar napravi za občinske ubožce deseti parov čevljev. Ker določa zakon o skupnem davku na poslovni promet, da je s kombiniranim skupnim davkom na su-

rove kože obseženo tudi delo in izdelki čevljarja, usnjarija, torbarja itd., čevljar ne bo plačal pri samoupravni blagajni nikakega promelnega davka.

Mesar dobavi občinski hiralnici količino govejega mesa. V tarifi skupnega davka je razvidno, da je promet z užitnim mesom domačih živali že obsežen v skupnem davku na klavno živino, ki ga pa plača mesar pred zakolom. Mesar ne bo plačal več nikakega promelnega davka.

Občina izroči neko zadevo odvetniku, ki potem zahteva odškodnino. Tu ne gre za nobeno dobavo kake premičnine, temveč le za storitev, ki je po določbah zakona iz leta 1922 zavezana plačilu 2% splošnega promelnega davka.

Trгоvec dobavi občini živalsko krmo. V tarifi skupnega davka je sicer ta predmet označen, toda s pripombo, da ne podleže skupnemu poslovnemu davku, temveč 2% splošnemu promelnemu davku. Trgovcu se zato ta davek odlegne.

Tiskarna dobavi tiskovine. Ker so s skupnim promelnim davkom na karton pod zap. št. tarife 557 obseženi tudi najrazličnejši tiskarski proizvodi, tiskarni ni treba plačati promelnega davka.

Ti primeri so bili potrebni radi tega, da si vsak posameznik more predstaviti potrebni postopek v pogledu ugotovitve, ali je v konkretnem slučaju pobrati splošni promelni davek ali ne. Eno je treba vedno imeti

pred očmi, da so občine dolžne pobirati le splošni promelni davek, ne pa skupni promelni davek. Kjer torej predvideva tarifa skupnega davka za posamezne predmete skupni promelni davek, tam niti ne prihaja v poštev odlegovanje splošnega promelnega davka. Samo, če se na predmetu, zavezanemu skupnemu promelnemu davku, bistveno kaj predeluje, popravlja, spreminja, potem postane tak predmet nov objekt davčne zavezanosti. Pri dobavi tako spremenjenega predmeta je potem vendar odlegnili 2% splošni promelni davek.

V kolikor torej z vsem navedenim ni spremenjen zakon o promelnem davku iz leta 1922, veljajo določbe tega zakona in njegovega pravilnika še naprej. Zato mora likvidator pri samoupravnih blagajnah radi pravnega odlegovanja splošnega promelnega davka poznati vse predpise zakona o davku na poslovni promet iz leta 1922, ki se nanašajo na davčno obveznost, osnovo, prevalitev in jamsvo davka, oprostitve od davka, oblasveno nadzorstvo, pritožbeno postopanje in zaslapanje. Ker so pa to že bolj znane in tudi umljive določbe, zato o tem ni treba še posebej razpravljati.

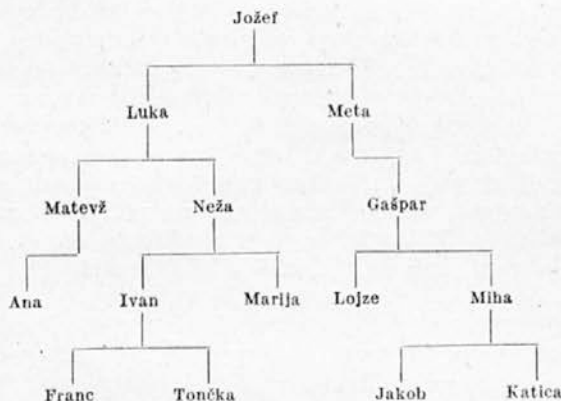
Upam, da s to kratko razpravo namen, ki sem ga imel pri vsem tem, osvetliti zamotano vprašanje pobiranja splošnega promelnega davka pri samoupravnih blagajnah, ne bo ostal brez koristi in da bo posebno mlajšim likvidatorjem olajšano iskanje osnovnih načel v pogledu promelnega davka.

Dr. V. K.

O sorodstvu in svaštvu.

(Konec)

Kako štejemo kolena sorodstva? Za štetje v našem primeru je merodajno določilo § 41. občnega državlanskega zakonika. Štejemo najprej od enega sorodnika vse prednike navzgor do skupnega prednika in od skupnega prednika zopet navzdol do drugega sorodnika. Majhna skica nam bo to lakoj pojasnila.

Skupni prednik po naši skici je Jožef. On ima dva otroka: Luko in Meto. Rekli smo že, da je vse eno, ali so otroci zakonski ali nezakonski, ker so v obeh primerih v krvnem sorodstvu z očetom. Luka ima dva (zakonska ali nezakonska) otroka Matevža in Nežo, Meta pa sina Gašparja. Matevž ima hčer Ano, Neža sina Ivana in hčer Marijo, Gašpar pa sina Lojzeta in Miho. Dočim so ostali Ana, Marija in Lojze brez otrok, imala Ivan in Miha po dva otroka, prvi Franca in Tončko, drugi Jakob in Katico.

Če hočemo določiti koleno sorodstva, štejemo, kakor smo že rekli, najprej od enega sorodnika (ki ga pa pri štetju izpuslimo) vse prednike navzgor do skupnega prednika in od tega zopet navzdol do drugega sorodnika.*) Tako je n. pr. Franc s svojim očetom Ivanom v sorodstvu 1. kolena, z babico Nežo v sorodstvu 2. kolena, (štej: Ivan, Neža, torej 2. koleno), s pradedom Luko v sorodstvu 3. kolena, s prapradedom Jožefom v sorodstvu 4. kolena, z le-tega hčerjo Meto v sorodstvu

5. kolena, z njenim sinom Gašparjem v sorodstvu 6. kolena itd. Isli Franc je s svojo sestro Tončko v sorodstvu 2. kolena (štej: Ivan, Tončka—Ivan je njun skupni prednik —) ter s svojo teto Marijo (t. j. sestro očeta Ivana) v sorodstvu 3. kolena (štej: Ivan, Neža — ki je Francev in Marijin skupni prednik — Marija, itd.). V katerem sorodstvenem razmerju sta Matevž in Gašpar? Matevžev oče Luka je brat Gašparjeve matere Mele. Torej sta bratranca. Sta sorodnika 4. kolena (štej: Luka, Jožef, Meta, Gašpar). Tončka in Kalica sta sorodnici 8. kolena (štej: Ivan, Neža, Luka, Jožef, Meta, Gašpar, Miha, Kalica), Jakob in Ana sta v sorodstvu 7. kolena (štej: Miha, Gašpar, Meta, Jožef, Luka, Matevž, Ana), Marija in Lojze pa v sorodstvu 6. kolena (štej: Neža, Luka, Jožef, Meta, Gašpar, Lojze).

Kratko torej lahko rečemo:

1. v sorodstvu 1. kolena so:

starši napram otrokom (prema vrsta),

2. v sorodstvu 2. kolena:

a) dedi in babice napram vnukom (prema vrsta),
b) bralje in sesle (postranska vrsta),

3. v sorodstvu 3. kolena:

a) pradedi in prababice napram pravnukom (prema vrsta),
b) strici in tete napram nečakom in nečakinjam postranska vrsta).

(»Stric« je tu očetov ali materin brat, »teta« pa očetova ali materina sestra, ne pa stričeva žena.)

4. v sorodstvu 4. kolena:

a) prapradedi in praprababice napram praprnukom (prema vrsta),
b) bratrance, odnosno seslične (postranska vrsta) itd.

Izključevalni razlog po uvodoma navedenih določilih pa ni samo sorodstvo, temveč tudi svaštvo, seveda v mnogo bolj omejenem obsegu. Svaštvo je razmerje moža do sorodnikov žene, odnosno razmerje žene do moževih sorodnikov. Tudi tu so mišljeni sam krvni sorodniki. Kdor ni v krvnem sorodstvu z ženo, ni svak njegovega moža, in kdor ni v krvnem sorodstvu z možem, ni svak njegove žene. Ženi dveh bratov ali moža dveh sester si torej nista svaka (svakinje), ker mož in žena nista v krvnem sorodstvu. Vsaj praviloma ne. Izvzeli so

* Do načela »quot generationes, tot gradus« bi se moral pravilno vzeti skupni prednik za izhodišče štetja. Ta prednik bi se moral pri štetju izpustiti. Vendar je gornji način enostavnejši.

le primeri, kjer sta se vzela sorodnika. S sklenitvijo zakona ne nastane med njima samima niti krvno sorodstvo, niti svaštvo. Zakon je pač razmerje posebne vrste. Prav tako nima duhovno ali meščansko sorodstvo z enim zakoncem za posledico svaštvo z drugim zakoncem.

Glede štelja kolen svaštva velja načelo, da je vsak zakonec napram določenemu krvnemu sorodniku svojega zakonskega druga v istem kolenu svaštva, v katerem je zakonski drug z določeno osebo v sorodu. Taš in zet sta v svaštvo prvega kolena, kajli zetova žena je lastova hči, ta dva pa sla kol oče in hči v sorodstvu prvega kolena. Če prinese žena v zakon zakonskega ali nezakonskega otroka, ki ga je imela s prvim možem ali

drugim možem, je ta otrok z njenim (drugim) zakonskim možem v svaštvo prvega kolena, ker je otrok z njo v sorodstvu prvega kolena. Brajle in sestre žene so z njenim možem v svaštvo drugega kolena, ker so z njo v sorodstvu drugega kolena. V istem razmerju so obratno tudi brajle in sestre moža do njegove žene. Nečak (nečakinja) je s sličico ženo (navadno imenovano »leto«) v svaštvo tretjega kolena, ker je s sličico v sorodstvu tretjega kolena, itd.

Vidimo torej, da je za določitev svaštva vedno potrebna predhodna določitev sorodstvenega razmerja z drugim zakonskim drugom. Povdarjamo pa tudi tukaj, da nezakonsko sorodstvo, odnosno spol doličnih oseb nima na štetje kolen nobenega vpliva.

Vprašanja in odgovori

31. Vprašanje: V naši občini biva veleposestnik N. N. Za preteklo občinske volitve ni kandidiral na nobeni kandidatski listi. Sedaj po volitvah jemlje svojim delavcem naravno stanovanja in jih odpušča z dela, češ da niso volili »njega« in da naj iščejo dela in stanovanja pri tistem, ki so ga volili. Ali more občina kaj ukreniti proti temu veleposestniku?

Odgovor: Volilne stvari, posebno pa v zvezi z volitvami storjeni prestopki ali zločini, ne spadajo v pristojnost občine. Pač pa more občina, ki je dolžna vsestransko skrbeti za blagor svojih občanov, zlasti socialno šibkejših slojev, pri podjetniku dobrohotno posredovati v smeri, da vrne radi njih glasovanja odvzeta stanovanja — ali službe. Morete pa seveda podjetnika tudi ovaditi pristojnemu upravnemu oblastvu v kaznovanje ali uporabo drugih represivnih sredstev proti njemu. Sodno, to je po XI. poglavju zakona o volitvah v narodno skupščino, pa njegova dejanja niso kazniva.

— Dr. S.

32. Vprašanje: Ali naj se faksirajo vloge v pravnih poslih radi terjatve občinskih davščin?

Odgovor: Ministrstvo za notranje posle je obvestilo s svojim razpisom z dne 30. januarja 1934. III. br. 3314/34 o sledečem:

»Na vprašanje nekega mestnega načelstva, ali spadajo pravni posli, ki jih občine opravljajo radi terjatev svojih davščin (doklad, faks, trošarin), pod plačilo faks, daje oddelek za davke pri ministrstvu za finance na osnovi čl. 43. zakona o taksah tole pojasnilo:

Terjatve samoupravnih davščin javnopravnega značaja spadajo v dolžnost samoupravnih oblastev, ki jih morajo opravljati po predpisih zakonov in v javnem interesu.

Radi tega spadajo ti posli samoupravnih oblastev pod predpise toč. 1 čl. 6. zakona o taksah oziroma pod predpise § 8. toč. 1B) zakona o sodnih taksah. (Službeni list z dne 23. avgusta 1930, št. 20/113.)

Po tem so vsi pravni posli, ki jih občine opravljajo radi terjatev svojih rednih davščin, oproščeni plačevanja faks tako, da se v pravnem in izvršnem postopku za razsodbe in rešitve teh terjatev rednih davščin mora postopati v smislu čl. 9. zakona o taksah odnosno § 9. 2. odst. zakona o sodnih taksah.

33. Vprašanje: Iz občine A. sta nastali po komasaciji dve občini, ki imata do 1. IV. 1934 skupni proračun. V tej občini sta bila in sta še v službi 2 pisarniška uradnika, pogodbeno nastavljena in sicer tajnik 6 let in voj. referent 10 let, katerima pa je občina A. sporazumno z nasledstveno občino službo odpovedala in nastavila eno žensko kot pisarniško moč. V naredbi kraljevske banske uprave II. No. 38/279 od 9. septembra 1933 je jasno rečeno, da smejo posamezni novi odbori odpovedati službo le odvišnim pogodbenim uslužbencem. Dodačna naredba kraljevske banske uprave II. No. 38/340 od 25. oktobra 1933 pa tudi jasno določa, da se v nobeni komasirani občini ne smejo izvršiti izpremembe osebja, nastavljene po občinskem proračunu, vse do izdaje uredbe o občinskih uslužbencih. Ker te dve občini nista v smislu § 7. zakona o občinah zadeve uredile po tom razsodišču in tudi ne vpoštevajo § 146. istega zakona, prosimo za pojasnilo v prihodnji številki Samouprave, če je bil ta postopek pravilen in če velja odpoved, proti kateri sta se uslužbenca pritožila?

Odgovor: Do § 145. odst. 2. zakona o občinah veljajo, dokler se ne izdajo uredbe o občinskih uslužbencih in občinski statuti po § 90. istega zakona, dosedajni predpisi o občinskih uslužbencih. Uredba o občinskih uslužbencih je že objavljena (»Službeni list kralj. banske uprave Dravske banovine« z dne 17. marca 1934., št. 184/22), občinskega statuta pa doslej še nobena občina ni izdala. Glede občinskih uslužbencev, ki jih je zatekla uredba na glavnih službenih mestih, izda ban odločbo, ali se prevedejo po navedeni uredbi ali ne. Če se prevedejo, velja glede njih službenih razmerij uredba ter jim pripadajo po čl. 156. uredbi prejemki po določbah občinskega statuta od dne, ko stopi statut v veljavo. Če pa

se ne prevedejo, odnosno dokler se ne prevedejo, veljajo dosedajni predpisi, to je v pričujočem primeru službena pogodba. Odpoved službe je torej veljavna, če in kolikor je po pogodbi dopustna. Morebitni spori spadajo pred redna sodišča.

Postopka po § 7. zakona o občinah po našem mnenju v gornjem primeru ni bilo izvesti, temveč bo le-ta obvezen šele, ko bo uredba o občinskih uslužbencih docela izvršena in ko bodo izdani občinski statuti po § 90. zakona o občinah. § 138., odst. 3. tega zakona predpisuje sicer za prehodno dobo postopek po § 7., vendar le za ureditev medsebojnih imovinskih odnošajev, kamor pa po našem naziranju ne spadajo službena razmerja občinskih uslužbencev. — K.

Iz Županske zveze

(Konec)

Akcija se je z uspehom nadaljevala do lanske pomladi. Toda tudi osrednja vlada se je morala baviti s problemom nezaposlenosti in velikega obubožanja zlasti našega podeželskega prebivalstva. Dne 28. decembra 1932 je sprejela pravilnik o podpiranju siromakov, nezaposlenih delavcev in izvrševanju javnih del ter je v ta namen volirala iz rednih proračunskih sredstev Din 50.000.000.—.

Ob izvajanju te pomožne akcije je prvič prišla do izraza kategorizacija podpore potrebnih ljudi na

1. stare, onemogle in vsled bolezni za delo nesposobne ljudi ter deco,
2. nezaposlene poklicne rokodelce odnosno industrijske delavce in
3. na vse ostalo podpore potrebno podeželsko prebivalstvo.

Dravski banovini je bilo iz spredaj navedenega kredita odobreno

a) za siromake, stare, onemogle in vsled bolezni nesposobne ljudi ter deco	Din 400.000.—
b) za podpiranje nezaposlenih delavcev	„ 1.800.000.—
c) za izvrševanje javnih del	„ 4.000.000.—
skupaj	Din 6.200.000.—

dejansko pa je prejela samo Din 4.350.000.—.

Ta dodeljena sredstva so se smela uporabiti in sicer ad 1. za prehrano nepreskrbljenih otrok, siromakov itd. brez dolžnosti odslužitve. Ves ostali kredit pa proti zaposlitvi pri izvrševanju javnih del.

Razen denarnih sredstev je osrednja vlada dovolila še uputnice za cenejši prevoz ljudske hrane in sicer proti 75% popustom. Dravska banovina je prejela vsega 690 uputnic.

Izredno težke gospodarske razmere v banovini so dale pobudo, da je banska uprava s pristankom finančnega ministrstva ustanovila poseben »Bednostni sklad za dravsko banovino« za proračunsko leto 1933/34. Dohodki sklada so proračunjeni na Din 9.000.000.—. Izdatki naj bi se uporabljali za vzdrževanje, preureditve, preložitve in novogradnje cest, za regulacije, asanacije in zavarovanje hudournikov, za zaposlitev brezposelnih inteligentov, za prehrano onemoglih brezposelnih in njihovih rodbin ter za vzdrževanje javnih kuhinj in humanitarnih institucij.

Naredbodavec za proračun tega sklada je ban, toda povodom izrednega zasedanja banovinskega sveta je bil izvoljen posvetovalni odbor za razdelitev tega sklada. Ko so pričeli prihajati prvi prispevki sklada, se je sestav posvetovalni odbor ter je dne 11. decembra 1933 sestavil razdelilnik kreditov, uvažujoč vse razmere v posameznih razdelitvah, nadalje siromašnega prebivalstva in končno tudi posledice katastrofalne poplave, ki je lani zadela banovino. Predvidevajoč, da bodo dohodki sklada dosegli vsaj 6 in pol milijona Din, so se ta sredstva razdelila po razdelilniku.

Razdelilnik je bil tako priobčen vsem sreskim in mestnim načelstvom z nalogom, da nemudoma stopijo v stik s

predstavniki občin in sporazumno s sreskimi in cestnimi odbori sestavijo programe javnih del, pri čemur naj zlasti uvažujejo potrebe prebivalstva in sestavijo programe tako, da se bodo mogla dela izvrševati na čim več krajih in se bo pri delih moglo zaposliti čim več podpore potrebnih ljudi.

Sredstva za izvrševanje javnih del se bodo srezom nakazovala poslošno po dejanski potrebi. Zaenkrat je vsem srezom nakazana polovica dodeljenih zneskov za javna dela in celotni zneski za prehrano onemoglih in za podpiranje javnih kuhinj, t. j. ca Din 2.800.000.—. Vsi javni činitelji imajo nalogo, da postopajo kar najhitreje pospešeno, ker je sedaj sila največja in je pomoč potrebna radi pomanjkanja drugovrstnih zaslužkov.

Na pomožni akciji, ki je bila uvedena za ublažitev škode, povzročene po poplavi v septembru lanskega leta, so sodelovali država, banovina in dobrodelna društva. Koš eden prvih je daroval Nj. Vel. kralj Din 100.000.—, država Din 550.000.— ter banovina okrog Din 350.000.—, organizacija Rdečega križa v denarju in materialu v skupni vrednosti ca Din 150.000.—, prostovoljni prispevki pa so tudi dosegli višino Din 400.000.—. Sredstva je razdeljeval Osrednji pomožni odbor za poplavljenice dravske banovine pod predsedstvom g. bana. V štrški dolini, ki je bila najhujše prizadeta, se še sedaj vršijo obnavljalna dela privatnih stanovanjskih in gospodarskih poslopij, po vseh drugih krajih pa dela na javnih komunikacijah.

Kakor že spredaj omenjeno, je ogromno število nezaposlenega delavstva kakor tudi obubožanost našega podeželskega prebivalstva problem, s katerim se bavijo vsi odgovorni činitelji v državi. Da se izboljšajo ekonomske razmere in povzdigne narodno gospodarstvo, da se ublaži brezposelnost ter omogoči prebivalstvu pasivnih krajev vsaj skromni zaslužek, je osrednja vlada izdala uredbo o izvašanju javnih del. Za financiranje se ustanovi pri državni hipotekarni banki državni sklad za javna dela. Vanj se stekajo dohodek od povišanja trošarine, nadalje dotacija od 30 milijonov dinarjev, ki jih mora preskrbeti minister za finance iz proračunskih prihrankov, nadalje trošarina na cement in hidravlično apno kakor tudi vse terjatve bivšega ministrstva za prehrano in obnovo dežel ter ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje iz posojil za prehrano prebivalstva pasivnih krajev. Med javna dela, ki se izvedejo po tej uredbi, štejejo naslednja:

Javne ceste s pripadajočimi objekti, dela za preskrbo z vodo, odvratanje poplav in izboljšanje zemljišč, uravnava rek in polokov, asanacija vasi, uravnava hudournikov in pogozdovanje goličav, kakor tudi ostala obče koristna gradbena dela, katerih izvrševanje daje možnost, da se zaposli večje število delavcev.

Na sedežu vsakega sreza se ustanovi sreski odbor za javna dela (sreski načelnik kot predsednik, načelnik sreskega cestnega odbora in po en predstavnik vsake občine). Pomožni organi so sreski strokovni referenti.

Na sedežu vsake banovine se ustanovi banovinski odbor za javna dela (ban kot predsednik, po en delegat vsakega sreskega odbora za javna dela), pomožni organi so strokovni referenti banske uprave in predsedniki upravnih ali nadzornih odborov javne borze dela.

Kraljevska banska uprava dravske banovine je izdala pod II. No. 2420/2 z dne 3. marca 1934 sledečo

okrožnico vsem občinam

Z okrožnico z dne 9. decembra 1933 II. No. 25172/1 o sestavi občinskih proračunov za leto 1934/35 je kraljevska banska uprava odredila, naj občine zadostno poskrbijo v svojih proračunih za osebne izdatke občinskih uslužbencev.

Iz nekaterih proračunskih predlogov, ki so predloženi kraljevski bankski upravi, pa izvira, da nekatere občine niso upoštevale tega priporočila kraljevske banske uprave in niso predvidele nikakih zneskov za občinske uslužbence, posebno za občinskega delovodjo. To ravnanje ni pravilno.

Občine morajo v svojih proračunih za prihodnje proračunsko leto brezpogojno priskrbeti primerne kredite za občinskega delovodjo.

Banski svet je v svojem februarjemskem zasedanju v letošnjem letu sklenil v smislu predpisov § 85 zakona o občinah uredbo o občinskih uslužbencih, ki bo v kratkem stopila v veljavo. V tej uredbi so določene tudi najnižje mesečne plače, ki jih bodo morale občine dajati občinskemu delovodji. O tem govorijo členi 10, 55, 56, 57, 58 in 59 uredbe. Ti členi se glasijo:

Čl. 10.

V mestnih, trških, zdraviliških in takih občinah, ki imajo 3000 ali več prebivalcev, se smejo postaviti za upravne uslužbence te osebe, ki imajo vsaj popolno srednjo ali tej enako strokovno šolo z zaključnim izpitom, tri leta pripravljalne službe ter dovršeni tečaj iz § 91. zakona o občinah. V podeželskih občinah, ki imajo do 5000 prebivalcev in kojih davčna osnova ne presega Din 150.000.— letno, ter v ostalih spredaj ne navedenih občinah se smejo postaviti za upravne uslužbence osebe, ki imajo vsaj štiri razrede srednje ali njej enake strokovne šole, tri leta pripravljalne službe, ter dovršeni tečaj iz § 91. zakona o občinah.

Strokovni uslužbenci morajo imeti isto kvalifikacijo, ki je predpisana za dotično stroko v državni službi.

Čl. 55.

Prejemki občinskih uslužbencev na glavnih službenih mestih se dele na osnovno plačo in na osebno doklado.

Čl. 56.

Najnižje mesečne začetne osnovne plače uradnikov so:

- uradnikov z nepopolno srednješolsko, odnosno njej enako izobrazbo, Din 450.—, v prvem krajevnem razredu, Din 400.— v drugem krajevnem razredu;

- uradnikov s popolno srednješolsko, odnosno njej enako izobrazbo, Din 800.— v prvem krajevnem razredu, Din 750.— v drugem krajevnem razredu;

- uradnikov s fakultetno, odnosno njej enako izobrazbo, Din 1000.— v prvem krajevnem razredu, Din 900.— v drugem. Občina sme s statutom določiti, da občinski odbor službene prejemke lahko periodično poviša.

Povišanje prejemkov se sme izvršiti, čim to odobri ban.

Čl. 57.

Osebnne doklade znašajo za vse uradnike brez ozira na šolsko kvalifikacijo in število službenih let v prvem krajevnem razredu najmanj Din 200.—, v drugem krajevnem razredu pa najmanj Din 100.— mesečno.

Čl. 58.

Uradniški pripravniki imajo za prejemke minimalno mesečno plačo in sicer:

- uradniški pripravniki z nepopolno srednješolsko, odnosno njej enako izobrazbo:

- Din 450.— v prvem krajevnem razredu, Din 400.— v drugem krajevnem razredu;

- uradniški pripravniki s popolno srednješolsko, odnosno njej enako izobrazbo:

- Din 700.— v prvem krajevnem razredu, Din 650.— v drugem krajevnem razredu;

- uradniški pripravniki s fakultetno, odnosno njej enako izobrazbo:

- Din 900.— v prvem krajevnem razredu, Din 800.— v drugem krajevnem razredu.

Uradniški pripravniki nimajo osebne doklade.

Čl. 59.

V prvem krajevnem razredu so vse občine, kjer je sedež sreskega načelstva, zdraviliške občine in občine, ki imajo 3000 ali več prebivalcev.

V drugem krajevnem razredu so vse ostale občine.

Z ozirom na to

odrejam:

Vse občine Dravske banovine morajo sprejeti v svoje proračune za leto 1934/35. koš osebne izdatke za občinskega delovodjo najmanj zneske, ki odgovarjajo najnižji enoletni plači v zmislu navedenih členov uredbe o občinskih uslužbencih. Z občinskimi proračuni, ki bi teh najnižjih enoletnih plač ne vsebovali, bo nadzorno oblastvo oziroma kraljevska banska uprava postopala po predpisih § 97 zakona o občinah. Od tega predpisa se bi moglo oprostiti edino občine, ki so siromašne ter imajo manj ko 1000 prebivalcev.

Pod št. II. No. 5795/1 z dne 7. marca 1934 pa sledečo

okrožnico:

Z uredbo z dne 4. decembra 1930 II. No. 30879, ki je bila objavljena v Službenem listu z dne 12. decembra 1930 št. 43/270 oziroma (popravek) v Službenem listu z dne 8. januarja 1931, št. 2/8 je kraljevska banska uprava izdala predpise o občinski blagajniški službi.

Po § 1 te uredbe določi občinskega blagajnika občinski odbor iz svoje srede. Po novem zakonu o občinah je izvršilni organ občine občinska uprava.

Na osnovi § 27 točka 2 zakona o bankski upravi v zvezi s § 75 zakona o občinah

odrejam:

V vseh občinah Dravske banovine morajo najkasneje z novim proračunskim letom (1. aprila 1934) prevzeti posle občinskih blagajnikov praviloma člani občinske uprave, ki jih za to določi občinski odbor, razen v občinah, kjer opravljajo občinske blagajniške posle za to nastavljeni občinski uradniki. Izjeme v tem oziru dovoljuje na utemeljen in obrazložen predlog sreskega načelstva kraljevska banska uprava. Nikdar pa ne sme biti občinski blagajnik predsednik občine sam, ker je on nakazovalec in ker je dolžan enkrat mesečno pregledati poslovanje občinskega blagajnika in ugotoviti stanje občinske blagajne. Član občinske uprave, ki bo določen za občinskega blagajnika, je dolžan v prvi vrsti prejemati in izdajati ter hraniti občinski denar po predhodnem pismenem nalogu predsednika občine, dočim je za pravilno knjigovodstvo in pravilno in pravočasno sestavo in predložitev občinskih zaključnih računov odgovoren občinski delovodja.

Izdajatelj: Županska zveza v Ljubljani; njen predstavnik
Valentin Babnik, St. Vid pri Ljubljani.
Za uredništvo odgovarja: dr. Riko Fux v Ljubljani.
Tiska tiskarna Merkur v Ljubljani (predstavnik O. Mihalek)